EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 26. 7. 2022
COM(2022) 355 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o vykonávaní nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 453/2008 o štvrťročnej štatistike o voľných pracovných miestach v Spoločenstve

1. ÚVOD

1.1. Súvislosti

V štatistike o voľných pracovných miestach sa zaznamenáva počet voľných pracovných miest v konkrétnom momente, najmä časť dopytu po pracovnej sile, ktorá nie je pokrytá ponukou pracovnej sily. Preto poskytuje kľúčové informácie o možnej nerovnováhe medzi ponukou pracovnej sily a dopytom po nej vrátane nesúladu medzi ponukou a dopytom na trhu práce, ku ktorému dochádza, keď zručnosti ľudí hľadajúcich prácu alebo miesto, kde sa nachádzajú, nezodpovedajú očakávaniam možných zamestnávateľov.

Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 453/2008 z 23. apríla 2008 o štvrťročnej štatistike o voľných pracovných miestach v Spoločenstve[1] (ďalej len „nariadenie o štatistike o voľných pracovných miestach“) sa vytvára rámec na tvorbu a hodnotenie štvrťročnej štatistiky o voľných pracovných miestach.

V článku 10 nariadenia o štatistike o voľných pracovných miestach sa od Komisie žiada, aby do 24. júna 2010 a potom každé tri roky predložila Európskemu parlamentu a Rade správu o vykonávaní nariadenia. Účelom tejto správy je posúdiť kvalitu štatistiky predloženej členskými štátmi aj európskych agregátov. Okrem toho sa identifikujú a predstavujú oblasti, kde by v budúcnosti bolo možné dosiahnuť zlepšenia.

Toto je piata správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade[2]. Správa vychádza zo skúseností s poskytovaním údajov v štvrťročných intervaloch a z dokumentov, ktoré poskytli členské štáty vo svojich ročných správach o kvalite. Zameriava sa na kvalitu štatistiky o voľných pracovných miestach prijatej od predchádzajúceho vydania. Skúma sa v nej štatistika o voľných pracovných miestach, ktorá bola Komisii zaslaná za referenčné štvrťroky od prvého štvrťroka 2019 (2019Q1) po štvrtý štvrťrok 2021 (2021Q4).

1.2. Právny rámec

V záujme doplnenia všeobecného rámca zriadeného nariadením o štatistike o voľných pracovných miestach Komisia prijala dve vykonávacie nariadenia, a to:

- nariadenie Komisie (ES) č. 1062/2008[3], v ktorom sa vymedzujú postupy sezónneho očisťovania, ktoré sa majú uplatňovať od prvého štvrťroka 2014, štruktúra a obsah výročných správ o kvalite, ktoré majú členské štáty predkladať Komisii, a dátumy, ku ktorým sa tieto správy majú zasielať, a
- nariadenie Komisie (ES) č. 19/2009[4], v ktorom sa vymedzuje pojem „voľné pracovné miesto“, stanovujú sa lehoty na odoslanie údajov a obdobia, na ktoré sa má vzťahovať

[1] Ú. v. EÚ L 145, 4.6.2008, s. 234.

[2] Pozri predchádzajúcu správu COM(2019) 368 z 13. augusta 2019.

[3] Nariadenie Komisie (ES) č. 1062/2008 z 28. októbra 2008, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 453/2008 o štvrťročnej štatistike o voľných pracovných miestach v Spoločenstve, pokiaľ ide o postupy sezónneho očisťovania a správy o kvalite (Ú. v. EÚ L 285, 29.10.2008, s. 3).

[4] Nariadenie Komisie (ES) č. 19/2009 z 13. januára 2009, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 453/2008 o štvrťročnej štatistike o voľných pracovných miestach

prvý súbor dodaných údajov. V prílohe k tomuto právnemu aktu sa uvádzajú členské štáty, v ktorých prebiehajú realizačné štúdie, a oblasti, ktorých sa tieto štúdie týkajú.

Podľa uvedených právnych predpisov musia všetky členské štáty zasielať časové rady celkového počtu voľných pracovných miest a počtu obsadených pracovných miest vo svojej krajine od prvého štvrťroka 2010. Údaje by mali poskytnúť najneskôr do 70 dní od skončenia príslušného štvrťroka (T + 70). Okrem toho členské štáty, v ktorých celkový počet zamestnancov presahuje 3 % celkového počtu zamestnancov v EÚ, musia odoslať rýchle odhady najneskôr do 45 dní od skončenia štvrťroka (T + 45).

Členské štáty musia poskytovať počet voľných aj obsadených pracovných miest za všetky podnikateľské jednotky a podľa ekonomickej činnosti za každú sekciu klasifikácie NACE Revision 2 (ďalej len „NACE Rev. 2“)[5]. Pokiaľ však ide o malé podniky (vymedzené ako jednotky s menej ako 10 zamestnancami) a sekcie O – S klasifikácie NACE Rev. 2[6] (v ktorých sú hlavnými činnosťami činnosti v oblasti verejnej správy, zdravotníckych služieb a vzdelávania), v nariadení o štatistike o voľných pracovných miestach sa stanovuje, že všetky členské štáty, ktoré majú ťažkosti s poskytovaním údajov, by mali vykonať realizačné štúdie.

Hoci tieto realizačné štúdie umožnili niektorým členským štátom dosiahnuť úplné pokrytie ekonomiky, doteraz to tak nie je v prípade troch z nich (Dánska, Francúzska a Talianska). Údaje týchto krajín nie sú úplne porovnateľné s údajmi zvyšku EÚ. Vo Francúzsku aj v Taliansku verejné inštitúcie nepatria pod verejnú správu, vzdelávanie ani zdravotníctvo (NACE Rev. 2, sekcie O, P a Q). Okrem toho vo Francúzsku sa do zisťovaní zahŕňajú iba podnikateľské jednotky najmenej s desiatimi zamestnancami, zatiaľ čo Dánsko zahŕňa iba jednotky v rámci podnikovej ekonomiky (NACE Rev. 2, sekcie B – N).

Od poslednej správy Taliansko a Malta začali zasielať údaje o voľných pracovných miestach za všetky veľkosti podnikov vrátane podnikov s 1 až 9 zamestnancami. Vďaka tomuto kroku Malta teraz pokrýva celý rozsah štatistiky o voľných pracovných miestach.

Zvyšná časť správy má takúto štruktúru: V oddiele 2 sa uvádza pokrok dosiahnutý pri vykonávaní nariadenia o štatistike o voľných pracovných miestach za posledné tri roky. V oddiele 3 sa analyzuje hlavný vplyv krízy spôsobenej ochorením COVID-19 a v oddiele 4 sa hodnotí kvalita štatistiky o voľných pracovných miestach. V oddiele 5 sa vyvodzujú závery a navrhujú spôsoby, ako sa v budúcnosti môžu ešte lepšie napĺňať očakávania používateľov.

---

v Spoločenstve, pokiaľ ide o vymedzenie pojmu voľné pracovné miesto, referenčné dátumy zberu údajov, špecifikácie zasielania údajov a realizačné štúdie (Ú. v. EÚ L 9, 14.1.2009, s. 3).

[5] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006 z 20. decembra 2006, ktorým sa zavádza štatistická klasifikácia ekonomických činností NACE Revision 2 a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 3037/90 a niektoré nariadenia ES o osobitných oblastiach štatistiky (Ú. v. EÚ L 393, 30.12.2006, s. 1).

[6] Zahrnuté odvetvia sú: verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie (sekcia O), vzdelávanie (sekcia P), zdravotníctvo a sociálna pomoc (sekcia Q), umenie, zábava a rekreácia (sekcia R) a ostatné činnosti, ako napríklad činnosti členských organizácií, oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre domácnosti a ostatné osobné služby (sekcia S).

2. CELKOVÝ POKROK DOSIAHNUTÝ OD POSLEDNEJ SPRÁVY

Od prijatia poslednej správy v roku 2019 nenastali žiadne legislatívne zmeny.

Pokiaľ ide o proces tvorby, v reťazci tvorby štatistiky o voľných pracovných miestach sa vykonalo niekoľko zlepšení, ako sa podrobne uvádza v ďalších odsekoch.

2.1. Štandardy týkajúce sa zberu údajov

Štatistiku o voľných pracovných miestach zasielali všetky členské štáty s použitím štruktúry údajov na výmenu štatistických údajov a metaúdajov (SDMX)[7] a prostredníctvom medzinárodne dohodnutých číselníkov (k dispozícii na internete prostredníctvom špecializovaného registra)[8]. Rovnaké kódovanie sa použilo v databáze štatistiky o voľných pracovných miestach Eurostatu a na prenos štatistiky o voľných pracovných miestach do Európskej centrálnej banky.

Od zaslania štatistiky o voľných pracovných miestach za referenčné obdobie tretieho štvrťroka 2021 (rýchly a definitívny odhad) členské štáty začali používať verziu 2.3 definície štruktúry údajov používanej na zasielanie štatistických údajov o voľných pracovných miestach vo formáte SDMX, ktorá zahŕňa aj novú klasifikáciu NUTS[9].

Používaním štandardov SDMX na prenos údajov sa zabraňuje nejednoznačnostiam a nedorozumeniam s členskými štátmi a zjednodušuje proces overovania údajov, takže sú vhodné na automatizáciu.

2.2. Validácia údajov

Údaje sa systematicky overujú prostredníctvom nového nástroja, ktorý kontroluje, či použité kódy a štruktúry údajov spĺňajú dohodnuté štandardy SDMX na prenos údajov. Týmto sa zjednodušil proces tvorby štatistiky a znížilo riziko chýb v dôsledku nesprávneho kódovania. Ak prenášaný súbor nie je v súlade s platnými štandardmi SDMX, automaticky sa zamietne. Všetkým členským štátom sa e-mailom doručí oznámenie o tom, či proces prebehol úspešne/neúspešne. Použitím webovej služby môžu získať prístup k správe o overovaní prostredníctvom IT.

Od poslednej správy Eurostat prispôsobil proces tvorby štatistiky s cieľom spracúvať všetky typy formátov SDMX, či už kompaktné, alebo všeobecné.

Pri každom štvrťročnom zasielaní Eurostat navyše vykonáva kontroly hodnovernosti prostredníctvom porovnávania údajov v čase a v rámci všetkých ekonomických činností podľa klasifikácie NACE Rev. 2. V prípade významných medzištvrťročných zmien v počte obsadených pracovných miest alebo voľných pracovných miest požiada Eurostat členské štáty, aby potvrdili údaje či zaslali opravený súbor údajov. Ak sa zistia rozsiahle revízie alebo

---

7 https://sdmx.org/ (dostupné iba v anglickom jazyku).

8 https://webgate.ec.europa.eu/sdmxregistry/ (dostupné iba v anglickom jazyku).

9 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 z 26. mája 2003 o zostavení spoločnej nomenklatúry územných jednotiek pre štatistické účely (NUTS) (Ú. v. EÚ L 154, 21.6.2003, s. 1).

náhle zmeny v akejkoľvek konkrétnej sekcii NACE, bude sa nimi spolu s príslušnými krajinami systematicky zaoberať.

2.3. Sezónne očisťovanie

Podľa článku 1 nariadenia Komisie (ES) č. 1062/2008 sa od členských štátov vyžaduje, aby zasielali aj sezónne očistené údaje. Tieto údaje o voľných pracovných miestach a obsadených pracovných miestach sa musia poskytovať aspoň za individuálne/agregované sekcie B – E, F, G – I, J, K, L, M – N, O – Q, R – S klasifikácie NACE Rev. 2. Eurostat používa poskytnuté sezónne očistené údaje o voľných pracovných miestach a obsadených pracovných miestach na výpočet podielu sezónne očistenej miery voľných pracovných miest.

Na úrovni EÚ a eurozóny sú obsadené pracovné miesta a voľné pracovné miesta najprv agregované za členské štáty a potom sezónne očistené (priame sezónne očisťovanie).

Eurostat zverejňuje sezónne očistené údaje za európske agregáty spolu s údajmi, ktoré nie sú sezónne očistené (pozri oddiel 4.5).

Eurostat zlepšil prílohu týkajúcu sa sezónne očistených údajov k vnútroštátnym správam o kvalite. Konkrétne sa v aktualizovanej prílohe uvádzajú použité modely sezónneho očisťovania, zistené odľahlé hodnoty, rozsah úprav a volatilita výsledkov.

3. VPLYV KRÍZY SPÔSOBENEJ OCHORENÍM COVID-19

3.1. Zisťovanie medzi členskými štátmi

Eurostat začal v marci 2020 zisťovanie medzi krajinami zamerané na hlavné problémy, ktorým čelili pri zbere údajov od začiatku pandémie. Najčastejším problémom uvedeným v zisťovaní bola nižšia miera odpovedí zo strany podnikov v dôsledku zatvárania a nových foriem organizácie práce (skrátený pracovný čas, telepráca atď.), ako sa potvrdilo v súboroch metaúdajov za prvý a druhý štvrťrok 2020.

Hoci kríza spôsobená ochorením COVID-19 sa začala vo väčšine členských štátov v polovici marca 2020, vplyv bol v údajoch za prvý štvrťrok 2020 zriedka viditeľný, a to v závislosti od referenčného dátumu zberu štatistických údajov o voľných pracovných miestach. Podľa očakávaní väčšina krajín zaznamenala v druhom štvrťroku 2020 medziročný pokles miery voľných pracovných miest.

3.2. Vplyv na zasielanie údajov

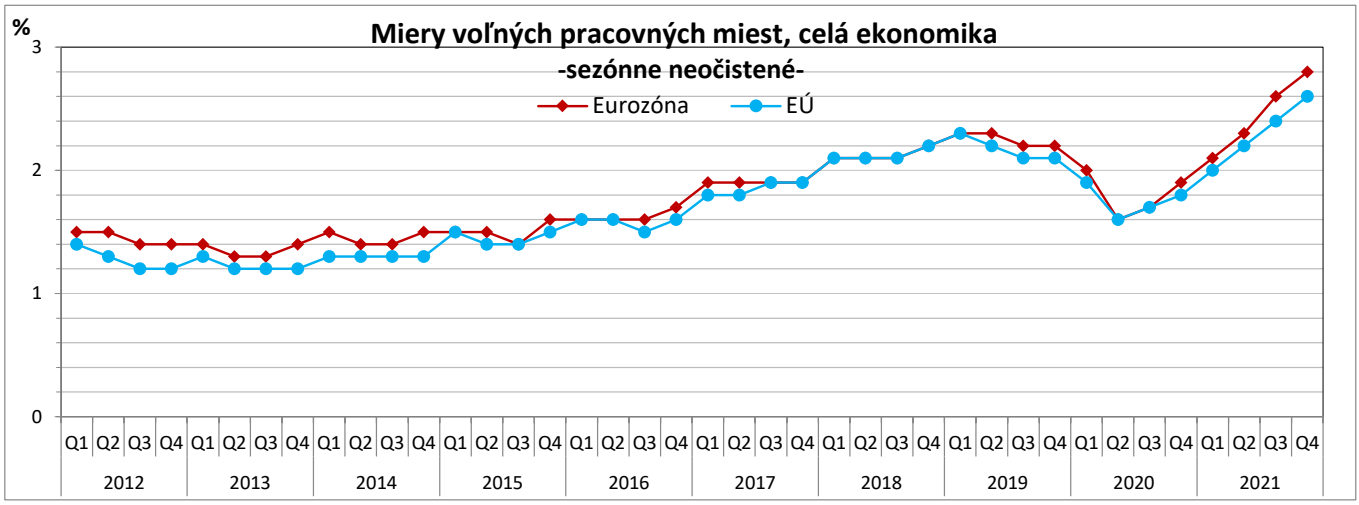
Napriek týmto prekážkam sa štatistické údaje o voľných pracovných miestach za referenčné obdobie prvého a druhého štvrťroka 2020 zasielali a zverejňovali načas v prípade takmer všetkých členských štátov.

Len Francúzsko nebolo schopné zaslať údaje za prvý štvrťrok 2020 a zasielanie obnovilo za referenčné obdobie druhého štvrťroka 2020. Taliansku sa podarilo včas zaslať konečné údaje na účely tlačových správ týkajúcich sa prvého a druhého štvrťroka 2020, čo sa však nepodarilo v prípade skorších rýchlych odhadov.

3.3. Vývoj štatistiky o voľných pracovných miestach

Ako vidno v grafe, miera voľných pracovných miest v období prvého a druhého štvrťroka 2020 najprv zaznamenala prudký pokles, a to tak v eurozóne, ako aj v EÚ. Od tretieho štvrťroka 2020 sa postupne zotavovala, až vo štvrtom štvrťroku 2021 dosiahla 2,6 % za EÚ, čo bolo o 0,3 percentuálneho bodu viac ako najvyššia miera zaznamenaná v prvom štvrťroku 2019.

Pokiaľ ide o jednotlivé ekonomické činnosti, najvyššie nárasty v štatistike o voľných pracovných miestach v porovnaní s úrovňami pred pandémiou boli zaznamenané v týchto sekciách klasifikácie NACE: J („Informácie a komunikácia“); N („Administratívne a podporné služby“ vrátane agentúr dočasného zamestnávania); I („Ubytovacie a stravovacie služby“) a C („Priemyselná výroba“)[10].

4. KVALITA ÚDAJOV

V tejto časti správy sa skúmajú všetky kvalitatívne aspekty v európskej štatistike o voľných pracovných miestach: relevantnosť, presnosť, aktuálnosť, časová presnosť, koherencia a porovnateľnosť.

4.1. Relevantnosť

Zber štatistických údajov o voľných pracovných miestach je dôležitý na účely ekonomickej analýzy, keďže ide o jediný zdroj údajov na meranie neuspokojeného dopytu po pracovnej sile. Komisia (Generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie a Generálne riaditeľstvo pre hospodárske a finančné záležitosti) a Európska centrálna banka používajú štvrťročné údaje o voľných pracovných miestach na monitorovanie krátkodobého vývoja ekonomického cyklu a trhu práce. Miera voľných pracovných miest je jedným z hlavných európskych hospodárskych ukazovateľov[11], ktoré sú hlavným zdrojom informácií

[10] Pozri: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/jvs_q_nace2/default/table?lang=en (dostupné iba v angličtine, vo francúzštine a v nemčine).

[11] Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade o *štatistike eurozóny – Smerom k zlepšeným metodikám pre štatistiky a ukazovatele eurozóny*, KOM(2002) 661.

pre analýzu a monitorovanie krátkodobého cyklického hospodárskeho vývoja v rámci EÚ, eurozóny a jednotlivých krajín EÚ. Považuje sa to za lepší ukazovateľ než odhady, ako sú ukazovatele nedostatku pracovných síl.

Štatistika o voľných pracovných miestach sa používa aj na analýzu vývoja miery nezamestnanosti pomocou Beveridgeovej krivky, napríklad v spoločnej správe Komisie o zamestnanosti[12], v hospodárskych prognózach Komisie z jesene 2021[13] a vo viacerých analytických správach OECD.

Štatistika o voľných pracovných miestach by však bola ešte relevantnejšia, ak by sa odstránili existujúce nedostatky v pokrytí malých podnikov a sekcií O – S klasifikácie NACE Rev. 2 vrátane verejných inštitúcií. Umožnilo by to okrem miery voľných pracovných miest zverejňovať aj počet voľných a obsadených pracovných miest. V súčasnosti to nie je možné z dôvodu neúplného pokrytia ekonomík EÚ.

Niektoré z krajín, v ktorých je pokrytá celá ekonomika, označujú počet obsadených a voľných pracovných miest ako dôverné informácie. V treťom štvrťroku 2022 ich Eurostat osloví s cieľom prediskutovať možné zverejnenie počtu obsadených a voľných pracovných miest za celú ekonomiku.

4.2. Presnosť

Pokiaľ ide o uvedenie presnosti, členské štáty vypočítavajú variačné koeficienty počtu voľných pracovných miest (sezónne neočisteného), pričom zohľadňujú charakteristiky štruktúry vnútroštátneho plánu výberu vzoriek. Variačný koeficient vyjadruje štandardnú odchýlku ako percentuálny podiel odhadovaného priemeru. Je meradlom variability odhadovaného počtu voľných pracovných miest. Podľa správ o kvalite za referenčný rok 2020 boli variačné koeficienty pre celkový počet voľných pracovných miest pod úrovňou 15 % vo všetkých členských štátoch okrem Írska, Grécka a Cypru[14].

Veľkosť vzorky a miera odpovedí významne ovplyvňujú presnosť odhadov. Podľa správ členských štátov o kvalite bola veľkosť vzorky rôzna – približne od 2 500 podnikov vo Fínsku, 2 683 na Malte, 3 300 na Cypre až približne po 100 000 v Poľsku a 155 000 v Nemecku[15].

Miera odpovedí sa pohybovala od 13 % v Nemecku[16] (v prípade zisťovania prostredníctvom dotazníkov uskutočneného vo štvrtom štvrťroku) a od 43 % do 48 % v prípade Grécka

---

12 https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8351 (dostupné iba v anglickom jazyku).

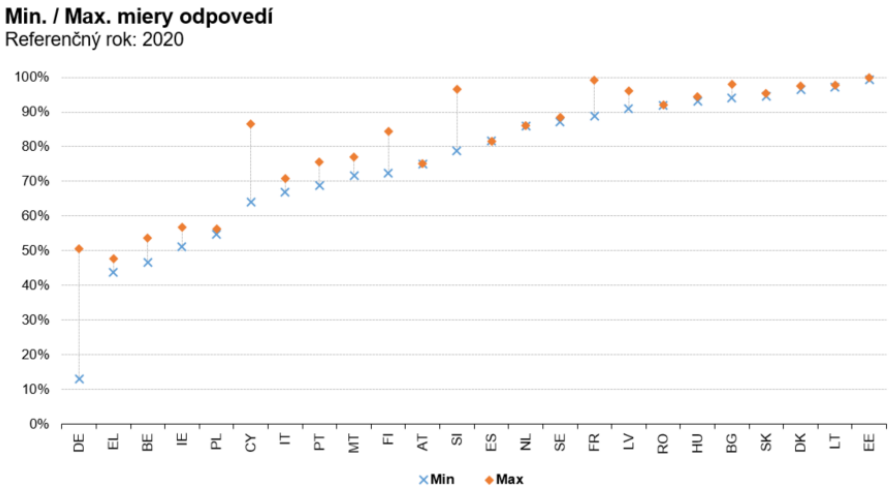
13 Pozri: Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre hospodárske a finančné záležitosti, *European economic forecast: Autumn 2021* (Európska hospodárska prognóza: jeseň 2021), 2021 https://data.europa.eu/doi/10.2765/199989 (dostupné iba v angličtine).

14 Pozri metaúdaje štatistiky o voľných pracovných miestach: http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm.

15 To zodpovedá veľkosti vzorky každého štvrtého štvrťroku, v ktorom sa vykonáva úplné zisťovanie prostredníctvom dotazníkov. V prípade ďalších troch štvrťrokov sa zisťovanie vykonáva u všetkých respondentov, ktorí vyplnili dotazník.

16 Zisťovanie voľných pracovných miest nie je v Nemecku povinné, čo vysvetľuje nízku mieru odpovedí na zisťovanie prostredníctvom dotazníkov, ktoré sa uskutočňuje každý štvrtý štvrťrok v roku. Výsledky

(v závislosti od štvrťrokov) až do 97 % alebo viac v Litve a 99 % v Estónsku. V roku 2020 bola priemerná miera odpovedí v rámci všetkých členských štátov stále vysoká, a to od 79 % do 86 % v závislosti od štvrťroka.

CZ, HR a LU: neuplatňuje sa; neuskutočnilo sa žiadne zisťovanie a použili sa administratívne údaje.

Pokiaľ ide o revízie, situácia je v prípade obidvoch zverejnení miery voľných pracovných miest, t. j. rýchlych a definitívnych odhadov, rozdielna. Rýchle odhady, ktoré sa zverejňujú v čase T + 50 dní, sa môžu revidovať o T + 78 dní, keď sa zverejnia definitívne odhady. Aj keď nie sú k dispozícii rýchle odhady za všetky členské štáty, hodnoty rýchlych odhadov za eurozónu a za EÚ sa v referenčnom období tejto správy nezrevidovali o viac ako 0,1 percentuálneho bodu.

Pokiaľ ide o definitívne odhady zverejnené v čase T + 78 dní, revízie sa môžu merať porovnaním prvého a druhého prenosu štatistiky o voľných pracovných miestach za daný štvrťrok. Pokiaľ ide o eurozónu a EÚ, revízie miery voľných pracovných miest v referenčnom období tejto správy nikdy nepresiahli 0,1 percentuálneho bodu.

4.3. Aktuálnosť a časová presnosť

Včasnosť zasielania štatistiky o voľných pracovných miestach bola vo všeobecnosti uspokojivá, pokiaľ ide o rýchly odhad aj zverejnenie definitívnych údajov. Členským štátom sa pravidelne pripomínala dôležitosť dodržiavania povinných lehôt na zaslanie údajov týkajúcich sa hlavných európskych hospodárskych ukazovateľov vrátane štatistiky o voľných pracovných miestach. Aj keď boli v prípade Grécka príležitostne zaznamenané určité oneskorenia, nedošlo k žiadnym štrukturálne oneskoreným doručeniam, ktoré by mohli narušiť včasné zverejnenie štatistiky o voľných pracovných miestach.

4.4. Koherencia a porovnateľnosť

Na európskej úrovni neexistuje žiadny iný harmonizovaný zdroj, ktorý meria neuspokojený dopyt na trhu práce, ktorý by bolo možné použiť na porovnanie so štatistikou o voľných pracovných miestach. Hoci mnoho členských štátov počíta voľné pracovné miesta nahlásené

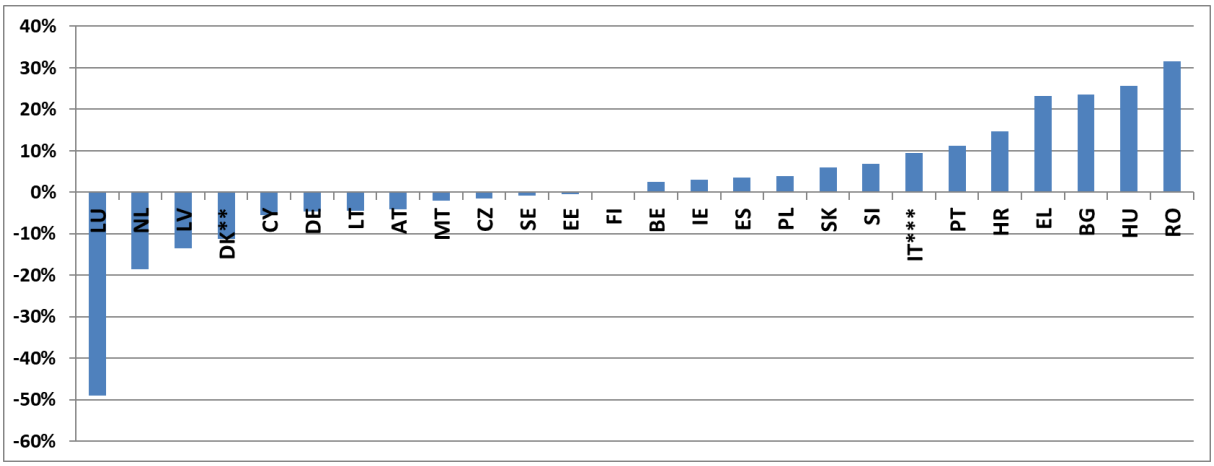
z tohto zisťovania sa znovu vážia s použitím administratívnych údajov prostredníctvom všeobecného odhadu regresie, aby sa skorigovala akákoľvek systematická chyba z dôvodu chýbajúcej odpovede.

verejným službám zamestnanosti, je problematické použiť tieto údaje na posúdenie konzistentnosti štatistiky o voľných pracovných miestach. Je to z toho dôvodu, že tieto údaje môžu byť ovplyvnené nedostatočným pokrytím, keďže službám verejnej zamestnanosti sa možno nenahlasujú všetky voľné pracovné miesta, a/alebo nadmerným nahlasovaním, ak sú v administratívnom registri stále vedené nejaké obsadené pracovné miesta. Štatistika o voľných pracovných miestach z administratívnych zdrojov sa navyše zakladá na vnútroštátnych definíciách, ktoré sa medzi jednotlivými krajinami líšia.

Počet obsadených pracovných miest, ktorý je menovateľom miery voľných pracovných miest, sa môže porovnať s informáciami z iných zdrojov, predovšetkým s počtom zamestnancov oznamovaným v rámci výberového zisťovania pracovných síl (ďalej len „VZPS“). Pri porovnaní a následnom posudzovaní rozdielov sa stále musia zohľadňovať koncepčné rozdiely medzi zdrojmi týkajúce sa zisťovania. Konkrétne štatistika o voľných pracovných miestach sa odhaduje na základe vzorky podnikov, zatiaľ čo VZPS vychádza zo vzorky domácností.

Ako je vidno v grafe, rozdiel medzi počtom zamestnancov zaznamenaným vo VZPS a počtom obsadených pracovných miest zaznamenaným v štatistike o voľných pracovných miestach za celú ekonomiku sa všeobecne pohybuje od –20 % do +20 % s výnimkou Luxemburska (–49 %), Grécka (23 %), Bulharska (24 %), Maďarska (26 %) a Rumunska (32 %).

Relatívny rozdiel medzi počtom zamestnancov (VZPS) a počtom obsadených pracovných miest (štatistika o voľných pracovných miestach) za sekcie B – S klasifikácie NACE, ročné údaje za rok 2020*

* Žiadne informácie o Francúzsku; štatistika o voľných pracovných miestach vo Francúzsku zahŕňa len podniky s najmenej desiatimi zamestnancami a nemožno ju porovnávať s údajmi z VZPS.

** DK: porovnanie agregovaných údajov za sekcie B – N klasifikácie NACE.

*** IT: Za sekciu O nie sú zaznamenané obsadené pracovné miesta a za sekcie P a Q sú zaznamenané len veľmi čiastočne. Preto boli tieto sekcie z porovnávania s údajmi z VZPS vynechané.

Záporný rozdiel zistený v prípade Luxemburska možno vysvetliť veľkým podielom cezhraničnej práce, čo vytvára veľké nezrovnalosti medzi domácim konceptom trhu práce používaným vo VZPS a národným konceptom uplatňovaným v štatistike o voľných pracovných miestach: VZPS skúma iba rezidentské domácnosti, zatiaľ čo štatistika o voľných

pracovných miestach sa vzťahuje na rezidentské podniky vrátane ich nerezidentských (t. j. cezhraničných) pracovníkov.

V prípade Grécka zistený nedostatok poukazuje na rozdiely medzi týmito dvoma zdrojmi, pokiaľ ide o metodiku a definície. Konkrétne sa údaje o voľných pracovných miestach týkajú len podnikov s tromi alebo viacerými zamestnancami. A napokon niektoré podniky nemusia byť pokryté v opore výberu, pretože začali svoju činnosť po aktualizácii obchodného registra, čo viedlo k istému podhodnoteniu obsadených pracovných miest.

V bulharskej správe o kvalite sa uvádza, že definícia zamestnancov použitá vo VZPS je širšia ako v štatistike o voľných pracovných miestach. Konkrétne zahŕňa ľudí pracujúcich na základe občianskoprávnej zmluvy (zmluvy na vykonanie určitej práce), tých, ktorí pracujú na základe zmlúv o výkone správy a o kontrole, a tých, ktorí pracujú bez zmluvy akéhokoľvek druhu. Štatistika o voľných pracovných miestach navyše nezahŕňa vojenský personál.

Maďarsko vo svojej štatistike o voľných pracovných miestach nepokrýva podniky s menej ako piatimi zamestnancami, čo vysvetľuje časť konštatovaných rozdielov.

Rumunsko vo svojej správe o kvalite vysvetlilo, že nezrovnalosti medzi VZPS a štatistikou o voľných pracovných miestach, pokiaľ ide o počet obsadených pracovných miest, odrážajú skutočnosť, že údaje o obsadených pracovných miestach získané pomocou metód štatistiky o voľných pracovných miestach nezahŕňajú:

– jednotlivcov, ktorých pracovná zmluva je pozastavená na určité obdobie (z dôvodu materskej dovolenky, dovolenky na starostlivosť o dieťa, pracovného voľna zo zdravotných dôvodov alebo neplateného voľna alebo z dôvodu inej neprítomnosti),

– pracovné miesta, ktoré aj keď sú dočasne neobsadené, sa môžu uvoľniť a obsadiť na obmedzený čas a

– pracovné miesta v ozbrojených silách alebo v neformálnom sektore.

Spolu so zodpovednými vnútroštátnymi orgánmi uvedených krajín bude Eurostat naďalej monitorovať nezrovnalosti medzi počtom zamestnancov zaznamenaným vo VZPS a počtom obsadených pracovných miest zaznamenaným v štatistike o voľných pracovných miestach.

Okrem toho je dôležité, aby boli pokryté voľné pracovné miesta a pracovné miesta v agentúrach dočasného zamestnávania a aby boli zaradené do sekcie N klasifikácie NACE Rev. 2.

Okrem toho hlavnou výzvou v súvislosti s porovnateľnosťou je zabezpečiť, aby všetky členské štáty vo svojich zisťovaniach voľných pracovných miest pokrývali celú ekonomiku, t. j. aby zahŕňali aj malé podniky a sekcie O až S klasifikácie NACE Rev. 2 vrátane verejných inštitúcií. Od poslednej správy o pokroku Taliansko a Malta dosiahli výrazný pokrok, pričom ich štatistické údaje o voľných pracovných miestach teraz zahŕňajú podniky s menej ako desiatimi zamestnancami. Ako sa však uvádza v oddiele 1.2, údaje Dánska, Francúzska a Talianska stále nie sú úplne porovnateľné s údajmi ostatných členských štátov.

4.5. Prístupnosť a zrozumiteľnosť

Štatistika o voľných pracovných miestach sa zverejňuje prostredníctvom štandardných distribučných kanálov Eurostatu, konkrétne prostredníctvom online databázy a stránok vyhradených pre vysvetlenia štatistiky (*Statistics Explained*) na webovom sídle Eurostatu[17]. Na tomto webovom sídle sa nachádzajú aktuálne informácie o miere voľných pracovných miest za EÚ spolu aj za jednotlivé členské štáty vrátane grafov, na ktorých je zobrazený vývoj v čase. Keďže štatistika o voľných pracovných miestach patrí medzi hlavné európske hospodárske ukazovatele, každý štvrťrok sa zverejňuje tlačová správa[18].

Metaúdaje poskytované používateľom na podporu zverejňovania údajov sa aktualizovali pomocou ročných správ o kvalite poskytovaných členskými štátmi. Sú dostupné na webovom sídle Eurostatu[19].

5. ZÁVERY

V posledných troch rokoch Eurostat pokračoval v zlepšovaní zasielania (s podporou národných štatistických úradov), overovania a šírenia európskej štatistiky o voľných pracovných miestach. Pokiaľ ide o sezónne očisťovanie, Eurostat zozbieral od členských štátov podrobné metodické informácie a sprístupnil ich používateľom vo forme prílohy k ročným správam o kvalite.

Zber štatistických údajov o voľných pracovných miestach ovplyvnila kríza spôsobená ochorením COVID-19, najmä pokiaľ ide o mieru odpovedí. Všetkým členským štátom sa však podarilo zaslať štatistické údaje o voľných pracovných miestach včas, s výnimkou Francúzska za jeden štvrťrok. Vplyv na hospodárstvo bol viditeľný v časových radoch štatistiky o voľných pracovných miestach: po výraznom poklese v prvom a druhom štvrťroku 2020 sa miery voľných pracovných miest zotavili a dokonca prekonali úrovne pred pandémiou, najmä v prípade sekcie J klasifikácie NACE Rev. 2 („Informácie a komunikácia“).

Napriek kríze boli európske agregáty zverejnené podľa plánu. Vo všeobecnosti boli zaznamenané len veľmi malé revízie európskych agregátov, pokiaľ ide o rýchle aj definitívne odhady.

V záujme ďalšieho zlepšenia porovnateľnosti štatistiky o voľných pracovných miestach medzi krajinami je dôležité, aby všetky členské štáty v plnej miere pokrývali verejný sektor (v prípade Dánska a Talianska) a malé podniky (v prípade Francúzska). Lepšie pokrytie by

---

[17] Pozri: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_statistics a http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_and_unemployment_rates_-_Beveridge_curve (dostupné iba v angličtine).

[18] Pozri aj kalendár zverejňovania euro-ukazovateľov: https://ec.europa.eu/eurostat/news/euro-indicators/release-calendar (dostupné iba v angličtine, vo francúzštine a v nemčine).

[19] Pozri metaúdaje štatistiky o voľných pracovných miestach a správy o kvalite na úrovni EÚ a jednotlivých členských štátov: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm (dostupné iba v anglickom jazyku).

takisto umožnilo v európskych agregátoch zverejniť popri miere voľných pracovných miest aj počet voľných pracovných miest. Eurostat bude naďalej túto otázku riešiť v úzkej spolupráci s príslušnými krajinami v rámci prebiehajúceho preskúmania právnych predpisov EÚ o podnikovej štatistike trhu práce.

Tento projekt preskúmania je zameraný na hodnotenie a modernizáciu všetkých právnych predpisov EÚ v oblasti podnikovej štatistiky trhu práce. V oblasti štatistiky o voľných pracovných miestach Eurostat plánuje navrhnúť tieto zlepšenia:

– odstrániť možné skreslenia pokrytím všetkých ekonomických činností a veľkostí podnikov vrátane malých firiem s menej ako 10 zamestnancami, verejných inštitúcií a verejného sektora,

– zaviesť ciele presnosti pre počty voľných a obsadených pracovných miest a

– špecifikovať v právnych predpisoch štatistické jednotky používané na zber štatistických údajov o voľných pracovných miestach a obmedziť ich na podniky a miestne jednotky.

Ďalšie návrhy by mohli vyjsť z verejnej konzultácie, ktorá sa uskutočnila na webovom sídle Komisie Vyjadrite svoj názor. Konzultácia predstavovala pre všetky zainteresované strany príležitosť vyjadriť úroveň spokojnosti s podnikovou štatistikou trhu práce vrátane štatistiky o voľných pracovných miestach a navrhnúť možné zlepšenia.

Eurostat bude v pravidelných intervaloch naďalej monitorovať súlad a kvalitu štatistiky o voľných pracovných miestach pomocou dodaných údajov a inej vnútroštátnej dokumentácie vrátane správ o kvalite a bude sa týmto dôsledne zaoberať spolu so zodpovednými národnými štatistickými úradmi.